

AYHAN GÖKHAN

Nagy Előd kiállítása

2018. MÁJUS 24. PESTÚJHELY

A képpel való találkozás mindig kockázatos vállalkozás. Szembefordulni vele, a saját történetünkkel járulni elé. Minden kép igényli a felkészülést, minden kép a felkészült nézőre vár. Nagy Előd képei tájak elé, házfalak elé állítják a nézőt. Táj elé állni megváltás, tájban állni felelősség. A tájmutogató képeken ember sehol, a ház, a tető nem egyéb, mint az ember maradéka. Akárhogy is vesszük, a táj anyanyelve az ember, pozitív és negatív következményeivel együtt, mert egy anyanyelv nem tud rossz lenni, egy anyanyelv kivétel nélkül jó. Hagyományt és mítoszt adunk a tájnak, s az itt kiállított megannyi kép egyedi kódrendszerrel ellátott hagyományt és mítoszt közvetít. Az örök visszatérés reményével kecsegtető képek az eredet közelébe kalauzolnak, nem hagynak időt a félrenézésnek, nem hagynak teret a félreértésnek. Itt figyelni kell.

Mindannyian, akik most itt vagyunk, egy ismert vagy még nem ismert környéken jöttünk keresztül, hogy ideérjünk, hogy jelen legyünk. Még egy kis idő, és a megszokott környék ebben a formájában feltehetően radikálisan eltér a mostanitól. „Isten jóságát kell dicsérni a föld hegyeiben és dombjaiban.” Adja tudtunkra a tizenötödik században élt Temesvári Pelbárt ferences szerzetes Rosarium című könyvében, s ha az épületek nem is lesznek már itt, a Temesvári Pelbárt említette hegy és domb el nem tűnhet egyhamar. Nagy Előd tudja, képei dokumentumok is, és ha mi már nem, a jóságos Isten utánunk még nézheti őket.

Nagy Előd kivételesen jó érzékkel használja a megszokott teret, képein az egyes képi elemek arányait mindig az adott, rögzíteni kívánt táj sajátos helyzete szabja meg, így a képek sokfélesége nemcsak a környezet dinamikus mozgásból adódó spontaneitásából ered, hanem a festőművész változatos, bátor kompozícióalkotási készségének is köszönhető.

Az ember és természet között megkötött, több száz évvel ezelőtti optimista forogatókönyv szerint végérvényesnek tekintett szövetség a megszűnés fázisába lépett, ennek eredménye, hogy egy új, nem túl biztató szövetség tető alá hozása látszik megvalósulni, s ha még nem is találtunk rá megfelelő elnevezést, érzékelhetően hátat fordítottunk a természetnek, a természetünknek. Nagy Előd a fák és virágok köztársaságába, a közösség-összetartó tradíciókról meg nem feledkezett világok irányába, egyszóval az erősebb lét közelébe navigál vissza minket, otthonra találat, otthonra hív el.

A Kárpát-medence megismerése, a Magyarország néven illelhető szimbólum megfejtése a körülményeknek ellenálló felvidéki vagy erdélyi falurészleteken, házsorokon keresztül karakteresebben nyújt támpontot, mint bármi egyéb jelzés. Ezekon keresztül jutunk el oda, ahol van hely, ahol a mi helyünk van, ahol a haza van. Nagy Előd segítőtársként szegődik mellénk a térképek nélkül is könnyű haza-találásban.

Meglátásom szerint a természetesség, a magától értetődőség a képek egyik kulcsmozzanata, ami által nem is egyszerű nézők, hanem beavatottak leszünk, szinte szereplői nézőpontba kerülünk, hiszen megszűnik a szigorúan körülhatárolt tér, a mi helyünk sincs pontosan kijelölve, senki sem mondja meg, hova álljunk vagy hova ülünk, már csak azért sem, mert a táj csak a képeken létezik. Így nem nézői, hanem a részesei leszünk egy olyan kiállításnak, amely a kiszámíthatatlan természet teljes rekonstrukciójára való törekvés helyett egy-egy részlet önálló értékének időtlenségét hangsúlyozza, ezáltal pedig sikeresen megszabadult az időbeliség béklyójától, és immár kizárólag a térben létezik.

Köszönöm a figyelmet, és kívánom, hogy legyen Önök számára is legalább olyan meghatározó élmény ez a kiállítás, mint amilyen számomra volt, amikor először láttam.

